Anul al 55-lea — 8 Pagini — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei — 8 Pagini — Nr. 24 [illegible] P.

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

ZIUA UNIRII TUTUROR ROMÂNILOR

Niciodată nu s'ar fi putut înfăptui unirea Românilor din fostele principate și din provinciile subjugate, dacă poporul nostru, așa despărțit cum a trăit câteva veacuri din cauza vitregiei vremurilor din trecut, n'ar fi avut încredere desăvârșită în împlinirea idealului său național, prin unire, — lupte și jertfe.

Istoria pomenește de tratatele din 1856 și 1920, care prin dispozițiile lor, au recunoscut, mai întâi unirea Principatelor și apoi unirea tuturor țărilor române, pe temeiul cărora s'a înfăptuit statul nostru întregit de astăzi.

Dacă n'ar fi fost pregătită sufletește această unire mai de mult; dacă patrioții n'ar fi cerut-o și dacă luptătorii nu s'ar fi jertfit pentru triumful ei, tratatele n'aveau ce să recunoască. In 1848, Dimitrie Golescu, boerul cărturar ce a avut previziunea unirei tuturor Românilor, pomenește într'o scrisoare ce a adresat-o prietenului său, Ion Ghica, că în 1828, pe când se afla la Viena, aruncându-și ochii pe o hartă austriacă ce cuprindea „Țările de rasă română, Valahia, Basarabia, Moldova, Bucovina, Transilvania și Banatul", spunea:

„Știți Dvs. că toate astea ar forma un frumos regat, rotunjit cu frontiere pe care natura însăși pare că le-a indicat?

Marea Neagră, Dunărea, Tisa, vor forma o frumoasă cingătoare de mireasă, un frumos zid împotriva ultragiilor străinului.

Nu știu pentru ce cred că această idee, care ar fi fost o utopie anul trecut îmi pare astăzi atât de realizabilă, în cât s'ar putea aproape pune rămășag că ea se va întâmpla, dar când?..."

Apoi, în concluzie, Dimitrie Golescu stabilea legătura logică între liberarea popoarelor și principiul naționalităților; între dreptul fiecărei națiuni la propria sa existență și unirea tuturor oamenilor, care vorbesc aceeaș limbă și au aceleași aspirații, să formeze o singură națiune.

El a profetizat și războiul sângeros pentru triumful acestor idei, principii, drepturi și aspirații legitime: „dar vor fi lupte grozave până când acest principiu (principiul naționalităților) se va transforma, în fapt, în Europa întreagă".

Pe atunci, cu toate că cele două Principate erau mici și slabe, iar Rusia Țaristă, Austria și Turcia erau imperii puternice, toți patrioții și scriitorii români, ca și Dimitrie Golescu, — Nicolae Bălcescu, N. Rusu, Ion Brătianu, C. Negri, Vasile Alecsandri, Mihail Kogălniceanu, Simion Bărnuțiu și mulți alții, — au împărtășit aceeaș credință în realizarea unirei tuturor Românilor.

Și nu fără emoție trebue să ne aducem aminte, astăzi, că chiar pe pământul robit al Ardealului, frații noștri au proclamat pe câmpia istorică a Blajului, în ziua de 3 Mai 1848, dreptul sfânt al Românilor de a dispune liber de soarta lor; iar, pe pământul robit al Bucovinei ,în acelaș an, Costache Negri a pronunțat aceste cuvinte profetice la mormântul lui Ștefan cel Mare dela Putna:

„Așezați precum suntem în mijlocul îndoitului despotism al Europei și al Asiei să ne dăm împreună frățească și ajutătoare mâna de unire și să zicem cu toții: Trăiască Moldova!

Trăiască Valahia!

Dar, înveredniceasc-ne Dumnezeu ca să putem striga într'o zi:

Trăiască România Unită!

Atunci ,fraților, soarele luminii va pătrunde și va împrăștia adâncul întuneric în care zacem; atunci numai vom fi ceea ce trebue să fim, adică, fiii unei singure și puternice moșii!

In visurile mele, înflorit se arată viitorul României.

Suntem milioane de Români răzleți! Ce ne lipsește ca să ajungem un neam tare? Unirea, numai Unirea!

Să trăiască dar Unirea Românilor!".

A venit apoi ziua cea mare, când ostașii noștri, în 1916, au trecut Carpații și prin luptele ce le-au susținut, prin sacrificiile ce le-au făcut, au căutat ei să împlinească voința de veacuri a poporului român de a trăi unit, în hotarele firești ale țării lor întregite pentru totdeauna.

Și azi, când această Românie întregită stă pe temelia solidă a dreptului, consfințit prin tratate și pe voința puternic afirmată a întregei națiuni, — nimeni nu va putea să-i atingă, nepedepsit hotarele, dacă vom fi uniți sufletește.

Tari și conștienți de datoriile ce ni le impun interesele supreme ale neamului românesc și vremurile grele prin care trecem.

Crezul de astăzi al românilor

de EM. HAGI MOSCO

Unirea, *cuvânt plin de învățăminte date țării acum trei sferturi de veac, astăzi uitate!* Unire, *gândire ispititoare și arzătoare pe care marea generație de atunci a adus-o la împlinirea astăzi primejduită! Ce greu trebuie să apese pe sufletele acelora cari le cunosc și au răspundere, cuvintele rostite de Kogălniceanu, domnitorului Cuza, cu prilejul alegerii acestuia la scaunul Moldovei:* „împacă patimile și urile dintre noi și reintroduc în mijlocul nostru strămoșeasca frăție!"

Și atunci, 1859, frământările au fost mari. Desbinarea intrase în rândul celor chemați să statorniceasc o viață nouă țărilor surori, despărțite de veacuri, dar în fața primejdiei, bunul simț al lor, acest simțământ de păstrare care nu este altceva decât reflexul iubirii de neam, a avut cădere și, într'un glas, toți s'au rostit pentru Unire. Patimile au fost uitate, urile stinse, năzuințele personale scoase din gândirea fiecăruia și, dintr'o pornire frățească, hotarele pământești și totodată nefirești dintre Moldova și Muntenia au fost șterse, iar ființa celor două ramuri românești, despărțite până atunci prin învrăjbiri între oameni, nu de neam, s'a contopit.

24 Ianuarie este ziua Unirii celei mari. Chiar fiindcă celelalte zile mari de unire a pământurilor românești răpite și vremelnic cotropite, este dovada că în mintea și'n simțirea românească, a venit gândirea că, dela acea Unire și-a luat izvorul renașterea României. Această Românie, astăzi este iarăși sguduită de tremurul naționalismului și după cum s'a putut împotrivi vitregiei vremurilor și urgiei stăpânirilor străine, va ști și acum să se scuture de povara primejdioasă a străinismului țăuntric care cată să o îngenunchie.

Dar pentru aceasta este nevoie de unire sufletească, *temelie pe care s'a clădit cea geografică.*

Generația oamenilor de astăzi își trăiește și ea clipe de viață chinuitoare. Este chemată să păstreze ce au adunat și întărit înaintașii ei în 1859, 1866, 1877, 1881, 1913 și 1918. Prin cuget, prin fapte, prin sânge, totdeauna cu jertfirea însuși. Iată dece, dacă astăzi, când nu este vorba de alegere domnească, din fericire, bine statornicită, sau unire de ținuturi, toate înfăptuite cu atâta trudă, ci este vorba de păstrarea ființei neamului poate chiar mai primejdiută ca atunci, când visele nu erau împlinite, deci încă dorite, este nevoie de unire sufletească.

Este nevoie de acea unire, cerută ba chiar răcnită de Kogălniceanu, și descrisă, ca nimeni altul, de Barbu Catargiu, în minunata lui cuvântare din 1861, acel crez care a legănat viața celor cari au visat Unirea, și s'a rostit la urechea acelor cari au trăit-o, când au închis pleoapele.

Care este crezul românesc de astăzi, împărțit între cele câteva zeci de partide, ligi, uniuni ș. a., cari cer cârmuirea? Naționalismul, *sau mai bine* românismul *care, în clipe grele, a unit pe strămoșii noștri, nu este astăzi crezul de închinăciune care să unească românimea? Cât privește — să-i zicem — înrăurirea străină, demnele și reînoitele declarații regale au netezit drumul.*

In 1859 nu era la fel. Greutățile de întâmpinat în afară erau împovărătoare. Eram slabi, lipsiți de alianțe. Austria, Turcia, Rusia ne erau dușmane; până și diplomația lui Napoleon al III-lea ne era la o vreme protivnică. Am avut însă suflet și am biruit. Unirea Moldovei și Munteniei a făcut pe Cavour să spună lui Vasile Alexandri, când acesta a fost trimis în Apus, că „nimeni nu se va împotrivi ca faptul uimitor ce s'a realizat la poalele Carpaților, să nu se înfăptuiască la poalele Alpilor". Intr'adevăr, în 1870, mișcarea unionistă pornită de Mazzini a triumfat. Italia ocupând Roma și declarând unirea întregei peninsule. Noi n'am uitat niciodată această asemuire a obârșiei Unirei.

Cât privește unitatea de gândire din 1859, la început ea n'a existat. Numai în fața realităților, mințile s'au luminat.

Este știut că propunerea Unirii țărilor surori cerută încă primită de Convenția dela Paris, din 1858. Urma deci, ca înainte vreme, atât Moldova cât și Muntenia, să-și aleagă fiecare domnitor desrobit. La Iași, după multe greutăți din cei 39 de candidați, Kogălniceanu retrăgându-se cel dintâi, a fost ales, la 5 Ianuarie Alexandru Cuza. La București, alegerea fiind întârziată, după discuții vii, diferitele candidaturi au fost retrase și așteptându-se și aci, patriotismul alegătorilor, a fost ales domnitorul, tot în persoana lui Cuza, ocolindu-se astfel opreliștea pusă de Convenția din Paris. Dar cum s'a petrecut aceasta?

Clasa conducătoare era împărțită în trei grupări, cu candidații ei. Conservatorii sprijineau pe foștii domni G. Bibescu și pe fratele său B. Știrbei. Progresiștii aveau pe Alexandru Ghica, fost domn și apoi căimăcan până la 1858. Radicalii sau roșii, de sub conducerea lui Ion C. Brătianu și C. A. Rosetti, susțineau pe Nicolae Golescu, ca boer mare și „pașoptist". Singurul care la Iași, în chiar ziua de 5 Ianuarie, fusese de părere că trebuie ales în Muntenia tot Cuza, fusese Grigore Sturdza (zis Beizadea Vițelul) dușmănit de Cuza.

La rândul lor, cei trei căimăcami cari alcătuiau guvernul provizoriu, își aveau ocrotiții lor: Ion Mano și Manolache Băleanu țineau cu G. Bibescu, iar Ion Filtpescu, cu B. Știrbei. Aceasta însă, n'a împiedicat pe Ion Brătianu să mențină candidatura lui Golescu, tăinuindu-i numele sub

(Continuare în pagina 2-a)

Unire, taină sfântă...

—oxo—

Dar până când, Române, atâta oarbă ură,
În loc să fiți alături ca brazii din Carpați,
Când stoluri, corbi de pradă pândesc în zarea sură,
Și'n preajma ta vrășmașii stau, lupi înfometați?

Dar până când belșugul să ți se irosească
Și mâini galițiene să-ți fure bunul rod,
Să-ți smulgă munca sfântă a multului norod,
Să fii tu rob la tine, pe brazda strămoșească,
Cu-altare doborîte și sfinți surpați în glod?...

Unire, taină sfântă, tu poți ca'ntr'o minune,
Un gând, un vis, un suflet să fie frații toți,
Feciori de-acelaș sânge, ai Romei strănepoți,
Sub steagul Țării falnic de-apururi să s'adune
Munteni de pretutindeni și Moldoveni și Moți l...

Sub steagul sfânt sub care străbunii se luptară
Uniți printr'o credință, uniți toți prin Cristos,
Prin sângele pe care'l vărsară generos,
Să fim cu toții una, de-apururi scut de țară,
Uniți pe veșnicie sub steagul glorios l...

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

24 Ianuarie, 1859

Sunt în istoria neamului nostru pagini pe care le citesc cu cucernica bucurie cu care ascult la Duminica Paștelui clopotele Invierei.

Și tot Inviere s'ar putea numi deșteptarea la viața a neamului nostru, pe vremea celei dintâi uniri.

Paginile istoriei noastre mai înainte — sute de pagini, sute de ani de robie umilită, de hrăpiri nemiloase a vecinilor mult mai puternici, — îți biciuesc crunt la fiece rând mândria și iubirea strămoșească.

Și dacă ici-colo te mângâi găsind vreo licărire luminoasă — Voevod or pandur ce încearcă semeț să rupă lanțurile — licărirea e scurtă, întunecată în sânge. Epopeia s'a curmat jalnic înainte de vreme prin trădare — nu înfrângere.

Și iarăși pagini negre de umilinți. Mihai, Tudor, n'au lăsat urmași. Vitejia nu se mai repetă. Nu mai e îngăduită unui neam robit tuturora.

Robie tot mai grea. Orcât de nevolnici voevozii din urmă, îi regretăm când sunt înlocuiți cu trimiși ai Porței. Venetici puși numai să înstrăineze și să despoaie.

Căci nu mai suntem ai noștri, ci o sfășiată părticică a imperiului turcesc, pe care Napoleon cel mare în tocmeala dela Tilsit vrea s'o dăruiască lui Alexandru I. Și noi am fi primit bucuros poate schimbul de stăpâni, dacă ocupațiile rusești ale lui Miloradovici și Cutusof nu ne-ar fi arătat ce înseamnă pentru noi mila rusească. Dar de mila sau lăcomia lor cine să ne mântue? Adevărat că Austria ne întindea — cum întinsese și Poloniei — brațele. Și dacă Turcii slăbeau cât de puțin strânsoarea, ce ne zugruma de veacuri, se năpusteau [illegible] ne înghită balaurul habsburgic sau scorpia rusească.

Dar n'a fost pe voia lor. Printr'o minune a scăpărat spre apus așa ca o lumină. Tineret a venit de acolo cu gânduri înălțate. Jalbe au pornit spre cetatea luminei. Și puternicul împărat Napoleon al treilea și-a întors spre noi privirile cu milă.

Poate că nu tocmai mila l-a făcut să apere îndată interesele umilei surori dela Dunăre. Diplomația abilă a d-lui de Talleyrand nu cunoștea cuvântul milă. Dar d. de Talleyrand nu găsea prudent ca gurile Dunărei s'ajungă proprietate rusească ori austriacă.

Deci trebuia creată o țărișoară acolo. O țărișoară tampon între Ruși și Nemți. Așa că protejând generos principatele...

Dar când legenda e mult mai frumoasă de cât adevărul istoric, de ce să nu lăsăm să ne farmece legenda?

Și legenda înfățișează pe Napoleon al treilea — sprijinitor dezinteresat al națiilor obijduite, ajutând pe Italieni — pentru care luptă la Solferino — ca să-și înfăptuiască unirea, împotriva Austriei; ajutând pe Românii pentru cari luptă în Crimeia ca să-și înfăptuiască unirea împotriva voinței Turcilor, Rușilor, Austriacilor și la urmă și Englezilor.

Căci tânăra regină Victoria — nebănuind că o nepoată a ei va domni mai târziu peste toate ținuturile românești unite — cere lui Napoleon, în întrevederea de la Osborne, să nu sprijine chiar atât unirea.

Și împotriva atâtor regi, atâtor împărați puternici o mână de unioniști ce puteau face?

Au isbutit totuși. Și paginile cu lupta lor dârză, îți revarsă parcă o lumină în suflet. Au isbutit răsbind nu numai dușmănia de în afară ci și uneltirile din Principate chiar.

Partidul antiunionist avea destui interesați să lupte împotrivă. In Moldova, caimacanii Balș și apoi Vogoride, în Muntenia caimacanul Jon Manu luptau contra unirei pentru că năzuiau să schimbe pentru ei caimacania efemeră într'o domnie trainică. Și în scopul acesta Balș oferea chiar optzeci de mii de galbeni pașalelor turcești în schimbul domniei.

Unioniștii nu aveau cu ei nici puterea nici miile de galbeni.

Că au isbutit până la urmă chiar lipsiți și de sprijinul lui Napoleon, nu pare în adevăr minune?

Și minune chiar a fost deșteptarea atât de puternică a simțului național adormit atâta vreme. Minune de avânt, de credință de dezinteresare, căci precum rostește logofătul Sturza:

„Blăstămată și nevrednică făptură va fi acela, care în momentele acestea scumpe, va mai cugeta la interesul său particular".

Și alt unionist Miclescu profețește: „De om pierde prilejul de acuma ne-o blestema cu drept copiii copiilor noștri".

Și vorba de **Unire** ajunge un crez al tuturora.

Porniți așa, nici un fel de prigoană nu-i descurajează. Dimpotrivă, prigoana pare că mai mult îi îndârjește.

E scos din scaun arhimandritul Scriban, sunt arestați, schingiuiți, înfocații unioniști Holban, Turculeț, Cuparencu. Sunt bătuți, dați afară din slujbe numeroși alții; nu se înspăimântă nimeni. Ca în orice luptă crâncenă locurile golite, le umplu luptători proaspeți.

Și se cer sacrificii de timp, de muncă, de bani: sunt gata toți să dee.

Pentru a fi demascat Vogoride comisiei europene, e necesar să i să se sustragă o corespondență, ce-l compromite. Își dăruesc pentru asta unioniștii săraci: Mălinescu, Cuparencu, banul cel din urmă. Cu ajutorul chiar al soției lui Vogoride corespondența e cumpărată și uneltirile caimacanului dovedite.

Și toate silniciile, prigoanele, nu isbutesc nimica. Partidul unionist trumfă și glasul neamului întreg cere unirea.

Dar tocmai atunci sprijinul puternic al lui Napoleon încetează.

Regina Victoria aliata Turcilor ceruse stăruitor lui Napoleon ca unirea Principatelor să fie amânată. Ni se acorda abia o unire administrativă, vamală sub doi domni deosebiți. Unire înjumătățită care ar fi trebuit să descurajeze pe toți cei ce au luptat neobosit până acum.

Au lucrat până acum fățiș, cu îndrăzneală. Vor lucra cu viclenie de acuma.

Intâi se face alegerea de domn în Moldova subț nouii caimacani Anastase Panu și Sturza, partizani cinstiți ai unirii.

Se disputa crâncen scaunul domnesc al Moldovei de cei doi Sturzești: tată și fecior. Adică Mihalache Sturza fost voevod și beizadea Grigore fiul său.

In Muntenia lupta e între doi frați. Foști domni amândoi: Bibescu și Știrbei.

Deputații partidului unionist au luptat până acum crâncen pentru un principiu. Acum principiul va să fie înfăptuire. Ideia să se concretizeze într'un ales.

Dar nu văd pe nimeni vrednic. In noaptea de 3 Ianuarie desbaterile ajung până spre miezul nopței. Se pronunță zeci de nume. Toate sunt respinse. La sfârșit deputatul Rosetti pronunță numele lui Cuza.

E primit cu bucurie și ales apoi domn în unanimitate.

Chiar Sturzeștii, văzând că nu au nici un sorț de isbândă, îi dau lui Cuza voturile.

Bucureștiul așteaptă nerăbdător alegerea din Moldova. Unioniștii și-au fixat și acolo alesul. Și poporul întreg e cu dânșii. In preajma alegerii muntene, mulțimea cu măcelarii în frunte, înconjură localul de vot. Armata complice nu se împotrivește. Măcelarii își ascut zgomotos cuțitele. Se aud glasuri ce amenință: „De nu va fi ales Cuza"...

Și Cuza e ales și în Muntenia.

La Iași vestea produce o bucurie delirantă. Eșenii joacă pe uliți, pe piețe Hora Unirii, știind totuși că unirea aceasta dă lovitura de moarte orașului lor... capitala Moldovei. Dar ori ce alt interes atunci e îndepărtat, dat uitării.

Frumos. Frumos de nu-ți vine a crede.

Și consulul francez Victor Place sprijinitor al Unirei scria pe atunci într'un raport: „Intâia oară în Moldova o alegere s'a făcut, fără ca alesul să fi cheltuit măcar un galben. Iar adversarul căzut — Mihalache Sturza — a împărțit mai multe milioane pentrți a cumpăra voturi. Și n'a câștigat nimica".

Alegere de voevod și nu s'a cheltuit nici un galben pe voturi.

Oare cât costă un loc de deputat astăzi?

Nu spuneam că citesc cu evlavie paginele de istorie privind vremea Unirii?

LUCREȚIA PETRESCU

—XXX●XXX—